

Broszura HEAL:

Spalanie węgla w domowych piecach zagrożenia zdrowotne

Łukasz Adamkiewicz

Health and Environment Alliance (HEAL)

26 czerwca 2014, Warszawa

Promoting environmental policy
that contributes to good health

HEAL – reprezentuje interesy

Ponad 65 organizacji członkowskich w 30 różnych krajów

Lekarzy

Pacjentów

Organizacji ekologicznych

Pielęgniarek

Naukowców

Organizacji kobiet

Organizacji młodych

Instytutów badawczych
zdrowia publicznego

Ubezpieczycieli zdrowotnych

***Wykorzystujemy wyniki badań naukowych
dla poprawy zdrowia publicznego na
szczeblu UE i międzynarodowym***

Cel broszury

Celem broszury jest przedstawienie najnowszych **wyników badań** i polskich **studiów przypadków** o wpływie **zanieczyszczeń** powietrza (w tym spalania węgla) na **zdrowie** ludzi

HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Grupa docelowa

- Lekarze:
  - rodzinni, pulmonolodzy, alergolodzy
- Pacjenci:
  - chorujący na schorzenia układu oddechowego, przewlekłe choroby
- Regiony, w których dominującym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest niska emisja:
  - Śląsk, Dolny Śląsk, Małopolska

HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Zawartość broszury

1. **Dowody** na temat **wpływu zanieczyszczeń** powietrza na **zdrowie** z raportów międzynarodowych organizacji (WHO, IARC, AHA, EEA)
2. Dane **emisyjne** – dotyczące **spalania węgla w gospodarstwach domowych**
3. Udział **emisji niskiej** w **stężeniach zanieczyszczeń**
4. Wyszczególnienie grup osób, których zdrowie jest **najbardziej zagrożone**

Zawartość broszury cd.

5. Wpływ **zanieczyszczeń powietrza** na zapadalność na:
  - choroby układu oddechowego i naczyniowo – sercowego
  - alergie u dzieci
  - nowotwory górnych dróg oddechowych
6. Wpływ **zanieczyszczeń powietrza** na zdrowie **kobiet** w ciąży i **dzieci** w życiu płodowym
7. Pozytywny wpływ zmian w **prawie na zdrowie publiczne**

Przykładowy tekst

1kg

WĘGLA SPALONEGO
W DOMOWYCH
PIECACH TO NAWET
283G PYŁU ORAZ 39G
DWUTLENKU SIARKI

NIEWYDAJNE PIECE, ZANIECZYSZCZONE PALIWO, BRAK FILTRÓW – CHARAKTER I ROZMIAR PROBLEMU

W 2010 roku do ogrzewania węglowego w Polsce wykorzystywano głównie piece starego typu (w 25-60%), cechujące się niską efektywnością energetyczną i brakiem wyposażenia w odpowiednie filtry. Można to porównać np. do samochodów bez katalizatorów - korzystanie z nich zostało prawnie zakazane w celu zmniejszenia emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu. Natomiast piece domowe nie posiadają technologii oczyszczania spalin. **W Polsce spalanie 1 kg węgla w piecach przydomowych powoduje emisję od 37 do 283g pyłu (całkowity pył zawieszony) oraz od 4 do 39g dwutlenku siarki (SO₂)¹⁰.** Dość znacząca rozpiętość pomiędzy szacowanymi wartościami minimalnymi i maksymalnymi wynika z komfortu cieplnego oraz jakości węgla.

Prowadzone szacunki pokazują, że znaczący udział w emisji szkodliwych dla zdrowia substancji w Polsce pochodzi z procesów spalania węgla w piecach domowych. Wyniki krajowej inwentaryzacji emisji zanieczyszczeń wskazują, że spalanie węgla w domowych piecach grzewczych (głównie węgla kamiennego) przyczynia się do emisji 38% pyłów zawieszonych o średnicy poniżej 10 µm (PM10) i 41% wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), substancji o wspomnianym wyżej działaniu rakotwórczym i mutagennym, a także 55% kadmu, metalu o szkodliwym wpływie na nerki, mogącym powodować anemię i osteoporozę. (Wykres 1)¹¹.

Według informacji zawartych w bazie danych EEA, prowadzonej dla Konwencji Narodów Zjednoczonych o transgranicznych zanieczyszczeniach powietrza, spalanie węgla w polskich gospodarstwach domowych odpowiada za emisję 20% SO_x, 43% PM10, 51% CO oraz 76% benzo(a)pirenu (jednego z WWA)¹². Wyniki te pokazują, że stosowanie paliw stałych do ogrzewania domów

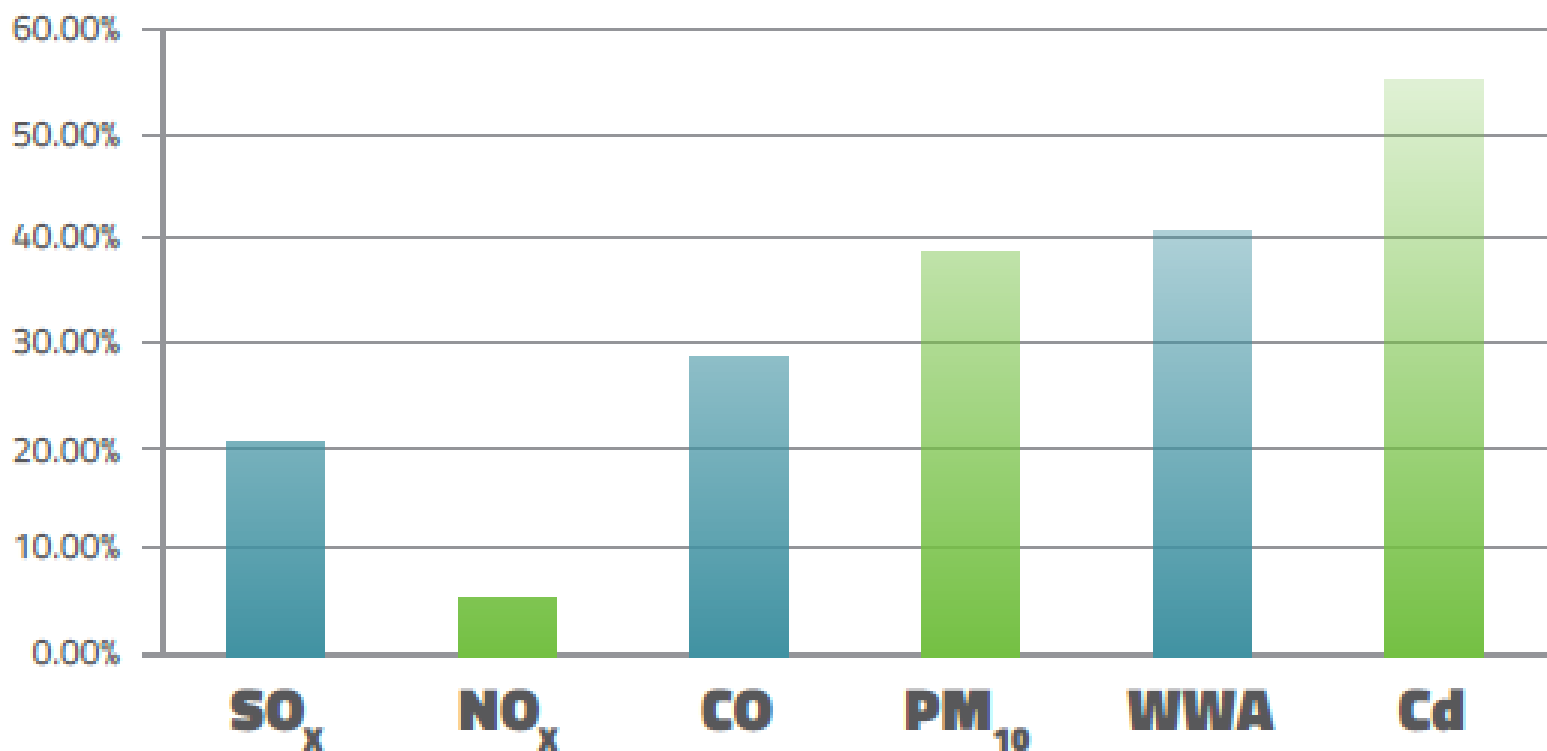
HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Dane emisyjne

WYKRES 2.

WZGLĘDNY UDZIAŁ EMISJI POCHODZĄCYCH ZE SPALANIA WĘGLA W PIECACH DOMOWYCH W CAŁKOWITYM POZIOMIE EMISJI ZANIECZYSZCZEŃ ATMOSFERYCZNYCH¹²

Dane emisyjne

OSOBY STARSZE I DZIECI

SĄ NAJBARDZIEJ
NARAŻONE NA
CHOROBOTWÓRCZE
ODDZIAŁYWANIE
ZANIECZYSZCZEŃ
POWIETRZA

ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

MOGĄ POWODOWAĆ
ZAPALENIE OSKRZELI,
PRZEWLEKŁĄ OBTURACYJNĄ
CHOROBE PŁUC,
NOWOTWORY, ZABURZENIA
RYTMU I NIEWYDOLNOŚĆ
SERCA

HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Choroby uk. oddechowego i krążenia

52%

WSZYSTKICH ZGONÓW
W POLSCE W 2010 ROKU
SPOWODOWANYCH BYŁO
CHOROBYMI UKŁADU
KRĄŻENIA I UKŁADU
ODDECHOWEGO

HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Wpływ na kobiety w ciąży i dzieci

**KOBIETY CIĘŻARNE,
NARAŻONE NA WYSOKIE
STĘŻENIA WWA
CZEŚCIEJ PADAJĄ
OFIARĄ STRESU
MACIERZYŃSKIEGO**

HEAL

*Promoting environmental policy
that contributes to good health*

JAKOŚĆ POWIETRZA
MA ZNACZĄCY WPŁYW
NA ZDROWIE
MIESZKAŃCÓW

- 1990 - Dublin, Irlandia
- 2001 - Launceston, Australia
- 2003 - Dolina Joaquin Valley, USA
- 2013 – Kraków, Polska
- 2014 - 2020 ...?

HEAL

*Promoting environmental policy
that contributes to good health*

Działalność społeczna HEAL

1. Przekazywanie **wyników badań** naukowych w przystępny sposób dla **społeczeństwa** i dla **decydentów**:

2. Media społecznościowe, strona www (wkrótce)

www.facebook.com/HEALPolska

www.twitter.com/HEALPolska

HEAL

*Promoting environmental policy
that contributes to good health*

Dziękuję za uwagę!

Health and Environment Alliance (HEAL)

ul. Koszykowa 59/3,
00-660, Warszawa

lukasz@env-health.org

+48 792 468 018

HEAL

Promoting environmental policy
that contributes to good health

Planowane projekty oraz pomysły uczestników seminarium